2126.7/1139

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ՝
ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ
ՆԱԽԱՐԱՐ
Ռ. ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

«17» 02 2021թ.

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

ԲՓ0033-21

Ձեռնարկողը՝ ***«Գևորգ Անուշ» ՍՊԸ***
գ. Գեղհովիտ, փող. 5, տ. 54

Գործունեությունը՝ ***Գեղհովիտի բազալտների հանքավայրի «Ամուրքար»տեղամասում երկրաբանական ուսումնասիրության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտ***
Գեղարքունիքի մարզ

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի տնօրենի պաշտոնակատար՝ Գ. Գևորգյան

Առդիր եզրակացությունը՝ 6 թերթ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

թիվ ԲՓ 0033-21

<17> 02 2021թ.

Գեղարքունիքի մարզի Գեղհովիտի բազալտների հանքավայրի «Ամուրքար» տեղամասում երկրաբանական ուսումնասիրության աշխատանքների շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտ

Ձեռնարկող՝	«Գևորգ Անուշ» ՍՊԸ
Ներկայացված նյութեր՝	Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտ /Գ կատեգորիա/
Գտնվելու վայրը՝	Գեղարքունիքի մարզ, Գեղհովիտ համայնք

Ներածական մաս. Գեղհովիտի բազալտների հանքավայրի «Ամուրքար» տեղամասը գտնվում է Գեղարքունիքի մարզի Գեղհովիտ համայնքի վարչական տարածքում և տեղակայված է Մարտունի-Վարդենյաց լեռնանցք-Գետափ ավտոմայրուղու աջ մասում, Գեղհովիտ գյուղից մոտ 3.0կմ դեպի հարավ-արևմուտք և զբաղեցնում է 2.2հա մակերեսով տարածք: Ուսումնասիրության նպատակով հայցվող տարածքի հողերը գյուղատնտեսական նշանակության արոտավայրեր են:

Նախատեսվող գործունեությունը համաձայն «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքի 14-րդ հոդվածի 6-րդ մասի 2-րդ կետի ա. ենթակետի, հանդիսանում է Գ կատեգորիայի գործունեության տեսակ:

Նկարագրական մաս. Երկրաբանահետախուզական աշխատանքների նպատակն է՝ պարզել տեղամասի վերին շերտի խիստ ճեղքավորված բազալտների պիտանելիությունը շինարարական խճի ու ավազի արտադրության, իսկ ստորին շերտի թարմ բազալտներինը՝ բլոկների՝ 8267-95 ՀՍՏ ԳՕՍՏ-ի, 8736–95 ՀՍՏ ԳՕՍՏ-ի և 9479-2011 ԳՕՍՏ-ի տեխնիկական պահանջներին համապատասխան:

Ուսումնասիրվող երևակման ծայրակետային կոորդինատներն են՝ ARM WGS-84 կոորդինատային համակարգով.

02543163 ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ ЗАКЛЮЧЕНИЕ ЭКСПЕРТИЗЫ COMMISSION OF EXPERTS

X	Y
1 4437962	8523410
2 4437982	8523595
3 4437837	8523547
4 4437842	8523397

Հանքավայրի հետախուզման մեթոդիկան ընտրելիս հաշվի են առնվել օգտակար հանածոյի մարմնի ծնաքանությունը, տեղադրումը, դիրքը, երկրաբական կառուցվածքը, տեղամասի լեռնատեխնիկական պայմանները, չափերը, ռելիեֆի առանձնահատկությունները:

Նախատեսվում է հետախուզվող տեղամասում կատարել 1:500 մասշտաբի տոպոգրաֆիական հանույթ 2.2հա մակերեսով տարածքում՝ բոլոր հետախուզական փորվածքների գործիքային տեղադրմամբ:

Տեղամասի 1:500 մասշտաբի տոպոգրաֆիական հիմքի վրա կատարել երկրաբանահանույթային աշխատանքներ՝ երկրաբանական քարտեզի կազմմամբ:

Հորատանցքերը նախատեսվում է հորատել օգտակար հանածոյի մարմնի բազալտների շերտի լրիվ հզորության որոշման և նմուշարկման համար: Աշխատանքները կիրականացվեն սյունակային հորատման ուղղաձիգ հորատանցքերի հորատման միջոցով: Հորատումը կկատարվի 112 և 93մմ տրամագծերով կարծր համաձուլվածքային թագիկներով՝ ՍԿԲ-4 մակնիշի ինքնագնաց հաստոցով: Նախատեսվում է հորատել թվով 5 հորատանցք, որից 4-ը՝ 12մ, 1-ը՝ 15մ խորությամբ, ընդամենը 63 գծ.մ ծավալով: Բոլոր հորատանցքերը կենթարկվեն հանուկային նմուշարկման: Մանրամասն երկրաբանական փաստագրման ենթակա են բոլոր հորատանցքերի հորատահանուկները և փորձնական հանույթի բացահանքը: Երկրաբանական փաստագրման աշխատանքները նախատեսվում է կատարել 1:100 մասշտաբով: Այդ աշխատանքների ծավալները ըստ տեսակների հետևյալն են՝

- հորատահանուկի փաստագրում - 63 գծ.մ,
- փորձնական բացահանքի փաստագրում - 10մ:

Լեռնային զանգվածից պիտանի բլոկների ելքի տոկոսի որոշման նպատակով նախատեսվում է մեկ փորձնական բացահանքի անցում 10x5x3մ չափերով՝ 50մ^2, 150մ^3 ծավալով, որից 100մ^3 դելյուվիալ առաջացումներ ու փուշտա և 50մ^3 չհողմահարված թարմ ապարներ: Վերջիններից կկատարվի փորձնական հանույթ պիտանի բլոկների ելքի որոշմամբ: Փորձնական հանույթը կկատարվի էքսկավատորով: Լրացուցիչ տարածքներ չխախտելու նպատակով փորձնական հանույթը կիրականացվի արդեն գոյություն ունեցող բացահանքից:

Թարմ բլոկներից երեսապատման սալիկների ելքը որոշելու նպատակով նախատեսվում է փորձնական սղոցման ենթարկել մինչև 35.0մ^3 ծավալով կոպտամշակված տարբեր կարգերի բլոկներ: Փորձնական սղոցումը կիրականացվի Գեղհովիտ գյուղի մոտակայքում գործող «Գևորգ-Անուշ» ՍՊԸ-ի սեփական քարամշակման արտադրամասում: Բլոկները քարամշակման արտադրամաս կտեղափոխվեն վարձակալված ավտոինքնաթափով:

Բազալտները նախատեսվում է ուսումնասիրել որպես երեսապատման և շինարարական խճի ու ավազի ստացման հումք: Նմուշարկումն իրականացվելու է հորատանցքերի հորատահանուկից և փորձնական բացահանքից:

Օգտակար հանածոյի ֆիզիկամեխանիկական հատկությունները որոշելու նպատակով նախատեսվում է՝

- հորատահունուկի նմուշարկումը (սեկցիայի երկարությունը մինչև 5մ) իրականացնել անընդհատ տիրույթներով - 12 նմուշ,
- մենաքարի նմուշ բացահանքից - 1 հատ (20x20x20սմ),
- քիմիական կազմը որոշելու նպատակով - 2 նմուշ,
-քարաբանական կազմի ուսումնասիրություն - 2 նմուշ,
- համախառը նմուշ - 1 նմուշ 200կգ զանգվածով,

Ընդամենը 18 նմուշ:

Վերցված բոլոր նմուշները պետք է ենթարկվեն համապատասխան լաբորատոր ուսումնասիրությունների և փորձարկումների «Անալիտիկ» ՓԲԸ-ի լաբորատորիայում:

Տեղամասի հիդրոերկրաբանական և ինժեներաերկրաբանական պայմանների ուսումնասիրման նպատակով հորատման ընթացքում նախատեսվում են համապատասխան դիտարկումներ, հաշվի առնելով տեղամասի հետագա շահագործման հնարավորությունը:

Գրունտային ջրերի հայտնաբերման դեպքում ծրագրում կկատարվի լրացում՝ դրանց ուսումնասիրության համար, ինչը կիրականացվի մասնագիտացված կազմակերպության կողմից:

Ծրագրով նախատեսված հիմնական աշխատանքներին զուգընթաց իրականացվելու են ռադիոակտիվ տարրերի պարբերաբար ուսումնասիրություններ՝ 20 օրը մեկ իրականացնելով ռադիոմետրիկ էտալոնացման ու զգայունության ստուգում:

Հորատման ժամանակ կօգտագործվեն գոյություն ունեցող դաշտամիջյան ճանապարհները: Նախատեսվում է 5 հորատման հարթակների հարթեցում մեխանիկական եղանակով՝ 4-րդ կարգի ապարներում: Այս աշխատանքների ծավալները ստորաբաժանվում են՝ 5 հորատման հարթակ: Մեկ հորատման հարթակի մակերեսը կկազմի 40մ^2: Ընդհանուր մակերեսը կկազմի՝ 40x5=200մ^2: Նոր ճանապարհների կառուցում չի նախատեսվում:

Անմիջապես երևակման տարածքում ՀՀ բույսերի և կենդանիների Կարմիր գրքերում գրանցած բույսեր և կենդանիներ ինչպես նաև դրանց աճելավայրեր կամ ապրելավայրեր չեն արձանագրվել, բնության հուշարձաններ հաշվառված չեն: Մոտակա բնության հուշարձանը Արմաղան հրաբխային կոնն է, որը գտնվում է երևակումից մոտ 5կմ արևմուտք:

Հեռավորությունը երևակման տարածքի և ամենամոտ գտնվող մշակութային հուշարձանի միջև կազմում է ավելի քան 2,8կմ: Հաշվի առնելով երկրաբանական ուսումնասիրության աշխատանքների մեթոդաբանությունը, կարելի է փաստել, որ ծրագրավորվող ընդերքօգտագործման աշխատանքները որևիցե ազդեցություն չեն թողնելու հուշարձանների վրա:

Հողի վերին հողաբուսական շերտի պահպանության նպատակով նախատեսվում է հորատահարթակների կառուցման ժամանակ հողի շերտը, ամբողջ հզորությամբ /0.2մ/, հանել, պահեստավորել հորատահարթակի հարևանությամբ, իսկ աշխատանքների ավարտից հետո, լանդշաֆտի վերականգնման նպատակով, հետ փռել: Ռեկուլտիվացիայի ենթակա հողերի ծավալը հաշվարկվում է հորատահարթակների և փորձնական բացահանքի մակերեսներից: Հողաբուսական շերտը վերականգնվում է 0.2մ

շերտով: Վերականգնման ենթակա փորվածքների ընդհանուր մակերեսը կազմում է 5x40+50=250մ^2: Վերականգնման ամբողջ ծավալը կկազմի 250մ^{2}x0.2մ=50մ^3: Վերականգնումը կատարվելու է ձեռքով III-րդ կարգի գրունտներով: Ռեկուլտիվացիայի գումարը կկազմի 50մ^{3}x2500 դրամ = 125 հազ. դրամ:

Երկրաբանահետախուզական աշխատանքների ընթացքում ժամանակավորապես օգտագործումից դուրս եկած հողերի ընդհանուր մակերեսը՝ հորատման հարթակները և փորձնական բացահանքը կկազմի՝ 5x40+50=250մ^2 կամ 0.025հա: Հողօգտագործման համար վնասի փոխհատուցման գումարը համայնքներին կկազմի. 0.025հա x 2500 դրամ = 62.5 հազ. դրամ:

Նախատեսվում է շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր ազդեցության բացառմանը, նվազեցմանն ու փոխհատուցմանն ուղղված բնապահպանական միջոցառումների ծրագիր, այդ թվում՝

- տարածքում աշխատող տեխնիկան կլիցքավորվի մոտակա լիցքավորման կայանում՝ բացառելով տարածքում նավթամթերքների պահեստավորումը,
- դիզելային շարժիչների սպասարկումը կկազմակերպվի տեխ. սպասարկման կայաններում,
- կենցաղային աղբը կտեղափոխվեն մոտակա աղբահավաք կետեր,
- տարածքում աշխատող տեխնիկան կպահվի սարքին վիճակում և կունենան արտազտվող թունավոր նյութերի չեզոքացուցիչ և ձայնախլացուցիչ սարքեր,
- փոշենստեցման նպատակով կկատարվի փոշեառաջացման օջախի մուտքային ավտոճանապարհի ջրում՝ տարվա չոր և շոգ եղանակներին: Ջուրը նախատեսվում է բերել համապատասխան ջրօգտագործման պայմանագրերի համաձայն՝ Գեղհովիտ գյուղի ջրամատակարարման ցանցերից,
- կեղտաջրերը կհավաքվեն հորատիպ զուգարանում, ինչը կդատարկվի հատուկ ծառայության ուժերով,
- անվտանգության նկատառումներից ելնելով նախատեսվում է աշխատանքների իրականացման տարածքների մեկուսացում/ցանկապատում/: Հարակից համայնքների բնակիչների անվտանգության ապահովման նպատակով տեղամասի եզրագծով, մուտքային ճանապարհների մոտ՝ հորատհարթակների անմիջական հարևանությամբ կտեղադրվեն զգուշացնող ցուցանակներ: Փորձնական բացահանքի տարածքը կերիզվի փշավոր մետաղալարով,
- կենդանական և բուսական աշխարհի պահպանությանն ուղղված միջոցառումները կկատարվեն ՀՀ կառավարության 31.07.2014թ. N781 որոշման դրույթներին համապատասխան,
- տեղամասի տարածքում կենդանական աշխարհի ներկայացուցիչների բներն ու բնադրավայրերը չեն դիտարկվել: Երկրաբանական ուսումնասիրության աշխատանքները կարճատև են, ծրագրավորվող աշխատանքները փոքրածավալ: Շրջանի կենդանական աշխարհի ներկայացուցիչների վրա հնարավոր բացասական ազդեցությունների նվազեցման նպատակով նախատեսվում է սարքավորումները աշխատացնել բացառապես սարքին վիճակում՝ ապահովելով նորմատիվ փաստաթղթերով սահմանված աղմուկի նվազագույն մակարդակը,
- աշխատանքների ավարտից հետո կկատարվի խախտված տարածքների ռեկուլտիվացիա, հետ փռված ապարները կփխրեցվեն, ինչը թույլ կտա ապահովել նոսր

բուսականության արագ վերարտադրությունը և բնական լանդշաֆտային պայմանների վերականգնումը:

Երկրաբանական ուսումնասիրության աշխատանքների ընթացքում «Գևորգ Անուշ» ՍՊ ընկերությունն իրականացնելու է շրջակա միջավայրի վրա բացասական ազդեցության կանխարգելմանը և մեղմացմանն ուղղված հետևյալ մշտադիտարկումները՝

- մթնոլորտային օդ կատարվող աղտոտող նյութերի արտանետումների որակական և քանակական պարամետրերի պարբերական չափումներ, հետախուզական փորվածքների անցման շրջանում, շաբաթական մեկ անգամ հաճախականությամբ,
- լեռնատրանսպորտային սարքավորումների աշխատանքային վիճակի, մասնավորապես, չեզոքացուցիչ սարքավորումների սարքին վիճակի պարբերական մշտադիտարկումներ՝ տարին մեկ անգամ հաճախականությամբ,
- տրանսպորտային միջոցների օգտագործված քսայուղերով հայցվող տեղամասի հողերը հնարավոր աղտոտումից խուսափելու նպատակով կիրականացվի հողերի աղտոտվածության մշտադիտարկումներ:

Պատճառաբանական մաս. Գեղարքունիքի մարզի Գեղհովիտ համայնքում օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, իրականացվել են հանրային քննարկումներ, որոնց ընթացքում տեղական ինքնակառավարման մարմինները և հասարակայնությունը հավանություն են տվել նախատեսվող գործունեությանը: Փորձաքննական գործընթացին մասնակցել են շրջակա միջավայրի նախարարության ստորաբաժանումները, առողջապահության, արտակարգ իրավիճակների, կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի, պաշտպանության, էկոնոմիկայի նախարարությունները, ՀՀ ԳԱԱ Սևանա լճի պահպանության փորձագիտական հանձնաժողովը, «Սևան ազգային պարկ» ՊՈԱԿ-ը, ինչպես նաև Գեղարքունիքի մարզպետարանը: Ծրագրի իրականացման արդյունքում շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր բացասական ազդեցությունները հիմնականում պայմանավորված կլինեն երկրաբանական ուսումնասիրության աշխատանքների իրականացմամբ, որոնք կկրեն ժամանակավոր բնույթ և ազդեցությունները կլինեն թույլատրելի նորմայի սահմաններում:

Փորձաքննական պահանջներ

- Երկրաբանահետախուզական աշխատանքների իրականացման ընթացքում անհրաժեշտ է պարբերաբար իրականացնել շրջակա միջավայրի բաղադրիչների մոնիթորինգ և արդյունքները ՀՀ կառավարության 2018թ. փետրվարի 22-ի N191-Ն որոշմամբ սահմանված ժամկետներում և ձևաչափով ներկայացնել շրջակա միջավայրի նախարարություն:
- Երկրաբանահետախուզական աշխատանքների իրականացման ընթացքում անհրաժեշտ է խստագույնս հետևել նախնական գնահատման հայտում ամրագրված բնապահպանական միջոցառումների իրականացմանը, իսկ դրանց չբավարարման դեպքում՝ նախատեսել լրացուցիչ միջոցառումներ՝ ապահովելով բնապահպանական նորմերը:
- Անհրաժեշտ է ապահովել հայտում ամրագրված ռեկուլտիվացիայի աշխատանքների իրականացումը:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ
ЗАКЛЮЧЕНИЕ
ЭКСПЕРТИЗЫ
COMMISSION
OF EXPERTS

- Երկրաբանական ուսումնասիրության աշխատանքներ կատարելիս անհրաժեշտ է ապահովել «Սևանա լճի մասին» ՀՀ օրենքով և իրավական այլ ակտերով սահմանված նորմերի կատարումը:

- ՀՀ կառավարության 2002 թվականի ապրիլի 20-ի «Պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների պետական հաշվառման, ուսումնասիրման, պահպանության, ամրակայման, նորոգման, վերականգնման և օգտագործման կարգը հաստատելու մասին» N438 որոշմամբ հաստատված կարգի 43-րդ կետի համաձայն, աշխատանքների կատարման ժամանակ պատմական, գիտական, գեղարվեստական և այլ մշակութային արժեք ունեցող հնագիտական և մյուս օբյեկտների հայտնաբերման պահից անհրաժեշտ է դադարեցնել աշխատանքները և դրա մասին անհապաղ տեղեկացնել լիազորված մարմնին՝ համապատասխան պահպանական միջոցառումներ իրականացնելու համար:

ԵԶՐԱՓԱԿԻՉ ՄԱՍ

«Գևորգ Անուշ» ՍՊԸ կողմից ներկայացված Գեղարքունիքի մարզի «Ամուրքար» տեղամասում երկրաբանական ուսումնասիրության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտի վերաբերյալ տրվում է դրական եզրակացություն՝ վերը նշված փորձաքննական պահանջների պարտադիր կատարման պայմանով:

Մասնագետ՝ Հ. Մեսրոպյան